

روندهای متغیرهای پولی سرانجام به روز شد.

در غیبت اطلاع‌رسانی رسمی از آمارهای کلان (به دلیل حبس آماری (پیوست‌های بودجه ۹۹ بیانگر تحریکات پایه پولی و نقدینگی در تابستان بود

آخرین آمارها نشان می‌دهد رشد نقدینگی در تابستان با سرعت فصل‌های گذشته در حال افزایش است.

براساس گزارش‌های منتشرشده آمارهای پولی نشان می‌دهد که رقم کل نقدینگی در پایان شهریور ماه در سطح ۲۱۲۶ هزار میلیارد تومان قرار دارد. بر اساس این آمارها، حجم نقدینگی در یک سال منتهی به شهریور ماه سال جاری به میزان ۱/۲۷ درصد رشد کرده است. این در حالی است که این رقم در پایان اسفند ماه سال قبل ۱/۲۳ درصد ثبت شده بود. موضوعی که تأیید می‌کند، شارژ ۴ واحد درصدی نقدینگی در بهار و تابستان سال جاری ادامه داشته است. بررسی این است که چرا روند رشد نقدینگی متوقف نشده است؟ نقدینگی تحت تأثیر دو عامل «پایه پولی» و «ضریب فزاینده نقدینگی» است. مطابق بررسی‌ها در یک سال اخیر، رشد نقدینگی بیشتر تحت تأثیر روند افزایشی پایه پولی بوده است

بر اساس آمارها در مرداد ماه سال جاری رشد نقطه به نقطه پایه پولی به سطح ۶ / ۲۵

درصد رسیده است. اما آمار قابل توجه این است که طی یک سال و نیم منتهی به مرداد ماه ۶ / ۶ واحد درصد به رشد پایه پولی افزوده شده و رشد یک‌ساله ضریب فزاینده تنها ۴ / ۰ درصد بوده است

آمارهای بانک مرکزی نشان می‌دهد که در تابستان سال جاری ۲ واحد درصد به رشد نقدینگی افزوده شده و در پایان این فصل رشد آن به رقم ۱/۲۷ درصد رسیده است. این رقم نسبت به ابتدای سال جاری نیز افزایش ۴ واحد درصدی را ثبت کرده است. کارشناسان معتقدند جهش تورمی در سال گذشته باعث شده بود که بخشی از [انرژی](#) نهفته نقدینگی در سال‌های اخیر رها شود، اما به نظر می‌رسد سد

نقدینگی دوباره در حال آبیگری است و اگر این روند به مرور در قیمت‌های مصرف‌کننده تخلیه نشود و روند رشد داشت سطح عمومی قیمت‌ها، این بار در آینده نزدیک با افزایش ناگهانی روبه‌رو شود. از سوی دیگر، آمارها نشان می‌دهد در مرداد ماه به نقطه پایه پولی به مقدار ۶ / ۲۵ درصد گزارش شده است. براساس آمارها طی یک سال و نیم اخیر ۶ / ۶ واحد درصد به سطح پایه پولی افزوده است، موضوعی که نشان می‌دهد موتور **تورم** هنوز به خوبی گذشته کار می‌کند

تصویر نقدینگی در بهار و تابستان

بانک مرکزی آخرین آمارهای پولی و بانکی را در خرداد ماه منتشر کرد و پس از آن انتشار این آمار مانند نرخ تورم و رشد اقتصادی متوقف شد. اگرچه **بانک مرکزی** پس از انتشار این آمار، مانند نرخ تورم و **رشد اقتصادی**

رشد آمار پولی را متوقف کرد، اما در بخشی از گزارش

سازمان برنامه و بودجه

ردپای این آمار تا پایان تابستان سال جاری مشاهده می‌شود. پیش از این آمارها نشان می‌داد که رشد نقدینگی تا آخر خرداد ماه سال جاری به رقم ۱ / ۲۵ درصد رسیده است. اما بررسی‌ها نشان می‌دهد این روند در تابستان سال جاری مسیر صعودی به خود گرفته است. بررسی آمارهای سال جاری نشان می‌دهد آخرین آمار نقدینگی در پایان شهریور سال ۱۳۹۸ با رشد ۱ / ۲۷ درصدی نسبت به شهریور سال ۱۳۹۷ به ۲۱۲۶ هزار میلیارد تومان رسیده است. در مرداد سال جاری نیز حجم نقدینگی کشور با نرخ رشد ۱ / ۲۶ درصدی نسبت به مرداد سال ۱۳۹۷ به رقم ۲۰۷۶ هزار میلیارد تومان رسیده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد که ۶ / ۲۵ واحد درصد آن به دلیل رشد پایه پولی و ۴ / ۰ واحد درصد آن در اثر رشد ضریب فزاینده نقدینگی بوده است. این آمارها در حالی است که طی ماه‌های اخیر،

رئیس کل بانک مرکزی

عنوان کرده بانک مرکزی تمرکز ویژه‌ای بر کنترل رشد نقدینگی داشته است

همچنین بر اساس آمارهای اعلام شده در هفته‌های گذشته میزان اضافه برداشت نسبت به مدت مشابه سال قبل کاهش ۴۰ درصدی را تجربه کرده است و بانک‌ها بیشتر منابع خود را از بازار بین بانکی تامین می‌کنند. با این اوصاف، شاید انتظار بر این بود که رشد پایه پولی و به تبع آن نقدینگی در ماه‌های اخیر روند نزولی را طی کند، اما مطابق آمارهای ارائه شده روند صعودی نقدینگی در تابستان ادامه‌دار بوده است و شاید این روند در پاییز سال جاری نیز ادامه داشته باشد. می‌توان با اطمینان عنوان کرد که اگر این روند در ماه‌های بعد نیز تداوم داشته باشد، بر روند افزایشی نرخ تورم در سال‌های آینده اثرگذار خواهد بود

افزایش ۶ / ۶ واحد درصدی پایه پولی

آخرین آمارهای پولی کشور حاکی از آن است که رشد پایه پولی در مرداد سال جاری به رقم ۲۵ / ۶ درصد رسیده است. این در حالی است که در پایان سال ۱۳۹۷ رشد پایه پولی به میزان ۲۴ / ۲ درصد گزارش شده بود. این رقم در سال ۱۳۹۶ رشد ۱۹ درصدی را ثبت کرده بود، بنابراین این موضوع نشان می‌دهد که طی یک سال و نیم اخیر به رشد پایه پولی نیز ۶ / ۶ واحد درصد افزوده شده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد در مرداد ماه سال جاری رقم پایه پولی معادل ۲۸۶ / ۳ هزار میلیارد تومان بوده است که البته این رقم در پایان سال ۱۳۹۷ به میزان ۲۶۵ هزار میلیارد تومان گزارش شده بود.

آمارها نشان می‌دهد در ماه‌های اخیر سهم پایه پولی از نقدینگی افزایش یافته است، اما در مقابل سهم ضریب فزاینده به شکل قابل توجهی کاهش یافته است. به بیان دیگر، اگر سهم ضریب فزاینده متناسب با سال‌های قبل بود، این موضوع باعث می‌شد که حتی رشد نقدینگی در پایان شهریور به بالای ۳۰ درصد نیز برسد. در حال حاضر آمارها نشان می‌دهد که ضریب فزاینده پولی در مرداد ماه سال جاری به رقم ۷ / ۲۵ واحد رسیده است. ضریب فزاینده نقدینگی در مرداد ماه سال جاری نسبت به مدت مشابه سال قبل تنها به میزان ۰ / ۴ درصد افزایش یافته است.

تغییر ارکان موثر در پایه پولی

پایه پولی، از چهار جزء مهم ایجاد می‌شود که شامل خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی، خالص مطالبات بانک مرکزی از دولت، مطالبات بانک مرکزی از بانک‌های تجاری و خالص سایر ارقام است. نکته قابل توجه این است که طی سال‌های گذشته، ارکان موثر در پایه پولی تغییر یافته است. بررسی‌ها نشان می‌دهد در سال ۱۳۹۶، مهم‌ترین سهم در رشد پایه پولی را دارایی‌های خارجی و مطالبات بانک مرکزی از بانک‌ها ایجاد می‌کرد. این در حالی است که در سال ۱۳۹۷، سهم خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی و مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی افزایش یافته است. اما در مرداد ماه سال جاری مهم‌ترین دلیل رشد پایه پولی، سهم خالص مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی است. به نحوی که رشد کل پایه پولی در مرداد ماه به میزان ۲۵ / ۶ درصد بوده و از این رقم سهم خالص مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی ۲۵ / ۳ درصد بوده است. افزایش بدهی دولت به بانک مرکزی در پایان سال ۱۳۹۷ و سال ۱۳۹۸ عمدتاً به دلیل انتقال بخشی از بدهی بانک‌ها و موسسات اعتباری به بانک مرکزی به بدهی

دولت

به بانک مرکزی بوده است. به طوری که تهاتر ۳۳ / ۴ هزار میلیارد تومانی انجام گرفته به استناد جزء یک بند «و» تبصره ۵ قانون

بودجه

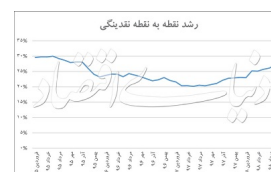
سال ۱۳۹۷، باعث تغییر در ترکیب اجزای پایه پولی شده است، به نحوی که از جزء بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی در پایه پولی کاسته و به جزء خالص بدهی‌های بخش دولتی به بانک مرکزی افزوده شده است. همچنین در سال ۱۳۹۷ تغییر مبنای

ارز

محاسباتی نیز یکی از دلایل تغییر سهم خالص دارایی‌های خارجی در پایه پولی بوده است

بر اساس این گزارش در مرداد ماه سال جاری، میزان خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی ۲۲۳ هزار

میلیارد تومان بوده که نسبت به مرداد ماه سال قبل ۳/۵ درصد از سهم آن کاسته شده است. همچنین خالص مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی نیز به رقم ۶۳/۵ هزار میلیارد تومان رسیده که نسبت به سال قبل رشد ۹۹۹ درصدی را ثبت کرده است. همچنین براساس آمارها مطالبات بانک مرکزی از بانکها در مرداد ماه به رقم ۱۲۵ هزار میلیارد تومان رسیده که نسبت به سال قبل ۱۶ درصد کاهش یافته است.

[منبع: روزنامه دنیای اقتصاد- شماره 4777- تاریخ 24/آذر/98](#)

روابط عمومی کانون انجمن‌های صنفی دفاتر پیشخوان خدمات دولت و بخش عمومی کشور